

til Staten omtrent 40 Daler, og den anden svarer 4—5 Daler, det er 35 Dalers Forskjel i Afgift til Staten af disse to Eiendomme. Men ifølge det andet Princip, som det ærede Medlem gjorde gjældende, nemlig at Eiendommene skulde svare Skat, som de have Skatteevne til, saa vil jeg spørge Dboeren, om han ikke har mange Gange mindre Driftsudgifter af sin Jord, end den Anden har, for at faae samme Udbytte. Hvis vi skulde komme til et retfærdigt Skøn over Evnen af Jorden til at bære Skat, saa maa vi lægge en helt anden Maalestok for Bedømmelsen af Skatteevnen, for Bedømmelsen af Jordens Hartkorn, som man ikke har kjendt nogenfinde før og heller ikke kjender nu, naar man udstifter Jor-der. Og dernæst maa vi ikke glemme, at, naar nu Jor-der have ligget her saagodtsom hartkornsfrit, og dette gjælder ikke blot Hedejord og Engjord, men ogsaa Indsøer — det er ialfald et Retspørgsmaal, om det ikke gjælder Indsøer — (N. Andersen; og Skove) — jeg skal om et Øieblik komme ind derpaa . . . og de Vedkom-mende have arbejdet sig op paa den magre Hede-egn i den Forventning, at det Udbytte, de faae, ikke skal gaa ind i Statskassen, men være til Af-drag paa den Gjæld, de have maattet stifte, og som en tarvelig Efterløn for det Skid og det Arbejde, som i en Mennefsaalder er anvendt derpaa, saa vil det ikke være retfærdigt, om Staten, om Lov-givningsmagten pludselig kommer og siger: Nei stop, det Udbytte, som Du gennem en Mennefsaalder har arbejdet for og vil efterlade til din Søn og haaber at lade gaa over i tredie Led, det komme vi og tage en væsentlig Del af. Jeg siger derfor: Kun forsigtig! Det er farligt baade for Sogne, for Kommuner og for Amtsraadenes Vedkommende, naar, for at finde en Maalestok, Bøgen hovedsaglig skal lægges paa Hartkornet. Et æret Medlem gjorde den Indvending derimod, at vi kunne lægge det paa Formue og Veilighed ved en Lov; men det kunne vi ikke, saalænge vi have de nuværende kommunale Beskatningsreg-ler. Men vi maa jo haabe, at Ministeriet vil hjælpe os til en interkommunal Beskatningslov. Men det skal nu vise sig (Kjær og Flere: Det faar vi ikke). Lad os haabe det bedste. Det ærede Med-lem vil vel være med til at haabe det og arbejde der-for. Men saalænge der gives Tilfælde, hvor en Godseier sidder inde med f. Ex. Halvdel af et Sogn og han har andetsteds, altsaa ikke kan rammes af Formue- og Veilighedsstat, men kun gennem Hart-kornskatten, ere de jo pibstede til at bruge Hart-kornskatten, selv om enkelte Fabrikanter og Kapita-liste, som bo i Sognet, derved slippe. Det er det Vanstelige; men dette afhjælpes ikke — og den Bemærkning tror jeg ogsaa er rigtig af det ærede Medlem for Hjerteminde — ved en For-andring af Matrillen. Jeg har udtalt mig om dette Spørgsmaal, ikke fordi det forekommer mig tilstræffeligt undersøgt og oplyst, vi vide jo ikke,

hvortil det kan komme, men for at der her skulde komme en Modvægt mod de Betragtninger, der efter min Mening i denne Retning ere gaade i en noget vel raff Galop. Med Hensyn til Skov-skylden er jeg tilbøielig til at tro, at vi, naar vi tage en passende Overgangstid, vilke kunne komme til uden Uretfærdighed, at forandre Hartkornet, og vil det ærede Medlem fra Hjerteminde være med dertil, hvad jeg syntes, det lod til, vil det være mig kjært; han har saa megen Indflydelse paa sin Side, at han vil kunne trække Mange med sig. — Naar vi omhandle disse offentlige For-hold, er der et Spørgsmaal, som det ogsaa knnde være meget ønskeligt at faae frem, og det er det Spørgsmaal, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) gjentagne Gange har fremdraget, om Sædegaardsejernes Forplig-telse efter Danste Lov til at vederlægge Præsten for hans Tjeneste, som der staar. Dette Spørgs-maal tror jeg ikke, det vil være uretfærdigt at faae frem, naar det kan ske i en saadan Form, at vi kunne haabe at faae noget Udbytte deraf. Jeg skal naturligvis gaa forbi alle de andre Statter, der ere omtalte; mange af de Bemærkninger, der ere faldne, er jeg naturligvis enig i, men jeg er ogsaa enig med det ærede Medlem, der har nævnt, at Alt ikke kan gaa saa glat; man taler derom og taler derom, men man maa se, om det ogsaa senere kan bære Frugt. Vi ere jo ikke vante til for store Forhaabninger; i de sidste 7 Aar have vi marscheret paa Stedet, vi tjente for Rachel og sit Lea, og nu kommer det an paa, om vi for de næste 7 Aars Virksomhed kunne faae Rachel. — Af de indirekte Statter er der een, der er bragt paa Omtale, nemlig Skibsafgiften. Med Hensyn til denne Skat har det overhoved forundret mig, at Nogen saaledes har kunnet fare op og bide Mærke i, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgfreds (Ville) og Andre have omtalt dette Spørgsmaal; det er jo ganske i Flugt med, hvad baade de ærede Medlemmer og vi Andre have ud-talt og virket for i Foraaret. Der iorelaa jo, som bekendt, et Forslag om Skibsafgiften, og denne lille ufyldige Lov tog man som et første og lille Afdrag, som lagt sammen til det Øvrige, man i forrige Samling gjorde for Skibsfart og Sø-mænd, dog var Noget; men jeg siger, at det, der var mere end denne Lov, var den Forhand-ling, der førtes derom, navnlig i denne Sal fra flere Sider, og jeg tør sige, at denne Forhandling viste, at Folkethinget med Hensyn til denne Sag stod paa det gamle Standpunkt fra 1870—71, da det omtrent enstemmig vedtog Skibsafgif-tens Afstæffelse. Med Hensyn til den ærede Finantsminister maa vi, som vare i Udval-get, erkjende, at han udtalte sig om denne Sag saaledes, at vi fik Forhaabninger om en frugtbart Forhandling om dette Spørgsmaal, idet han erkjendte, at det var en af de ældre Skat-ter, som han først ønskede at se afløst. Jeg vil